

НЕ ЗАБРАВЯЙТЕ, НО НЕ ОТМЪЩАВАЙТЕ!

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЙСКИЯ

Брой 1 • год. CI • 14 януари 2022 г. • цена 1 лев

www.stdbg.org

Печатно издание: ISSN 1313-7611 • Онлайн издание: ISSN 2815-2638

Академик
Димитър
Михалчев

ВИДЕН ТРАКИЕЦ, БЕЛЕЖИТ
УЧЕН И ДИПЛОМАТ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ТРАКИЙСКАТА ОРГАНИЗАЦИЯ
(1918–1923 г.)

На стр. 2

ЛИТУРГИЯ ЗА РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО В БЪЛГАРСКАТА ЦЪРКВА „СВЕТИ СТЕФАН“ В ИСТАНБУЛ

„Богослуженията са благодатни, когато има единство във вярата, единство в любовта, истината и надеждата и именно тогава православната църква може да бъде силна и винаги ще бъде силна“.

След края на тържествената литургия НВП митрополит Киприан се присъедини към Коледното тържество на Българското неделно училище „Св. св. Кирил и Методий“, което се провежда в сградата на Българската екзархия в кв. Шишли, в Истанбул. Децата и техните учители представиха пред гостите празнична програма, включваща коледни песни, стихотворения и изложба, посветена на българските традиции и обичаи. На тържеството децата получиха подаръци по повод Рождество Христово от Старозагорския митрополит, както и ръчно изработени сурвачки, осигурени от хасковското тракийско дружество „Георги Сапунаров“, с председател Кирил Сарджев.

Симеон Николов, български дипломат и заместник-министър на отбраната през периода 2005-2008 г., изрази възмущението си от богослужението на гръцки език в църквата „Свети Стефан“ и от репортажа на БНТ от Истанбул, в който българският журналист отбеляза, че „имало едно незначително малко недоволство от това, че богослужението било на гръцки език“.

Продължава на 4-а стр.

На 26 декември 2021 г. по инициатива на Васил Лязе, председател на Българската екзархия в Истанбул, със съдействието на Генералното консулство на България в града на Босфора, с празнична литургия за Рождество Христово бе отбелязан храмовият празник на българската църква „Свети Стефан“ (Желязната църква), намираща се на брега на Златния рог.

Светата литургия бе водена от митрополит Емануил, упълномощен от цариградския патриарх Вартоломей. Част от литургията бе изнесена от група български и гръцки свещеници. Старозагорският митрополит Киприан участва в празника като представител на Светия синод на Българската православна църква и на Негово Светейшество българският патриарх Неофит, по покана на г-н Васил Лязе. В

службата участва и хора на Старозагорската опера. За съжаление, по-голяма част от службата премина на неразбираемия за българите гръцки език.

На службата присъстваха българският генерален консул Васил Вълчев, представители на дипломатическата ни мисия в града край Босфора, главният прокурор Иван Гешев, Васил Лязе, председател на Българската екзархия в Истанбул, архитектката Фикрие Булунмаз, по чийто проект бе реставрирана Желязната църква преди 3 години, гости от България и представители на българската общност, живеещи в града.

Цариградските българи и присъстващите на Рождественската света литургия бяха поздравени от президента на Република България Румен Радев, който в поздравителния си адрес, прочетен от

генералния консул Васил Вълчев, подчертава:

„Храмът „Свети Стефан“ е не само място за черкуване. Той е и светъл символ на нашата история и свидетелство за поклонение. Бих искал да ви поздравя за положените от Вас усилия през изминаващата 2021 г. за съхранение на българския дух и традиции, за опазване на българското културно-историческо наследство, като ви уверявам, че българската държава и в бъдеще ще продължи да подкрепя нашите сънародници в Истанбул“.

Поздравление изпрати и председателят на СТДБ Красимир Преманов, който беше поканен, но по обективни причини не можа да присъства на службата.

След литургията главният прокурор Гешев изрази съжаление, че по-голямата част от службата е била на гръцки и не е могъл да я

разбере, като подчерта, че се надява „по-често да има служби в този стълб на българщината и те да са на църковнославянски“.

Българският генерален консул Васил Вълчев също изрази надежда, че службите в българските църкви зад граница ще започнат да се водят основно на черковнославянски език.

В словото си след литургията Старозагорският митрополит Киприан подчерта, че църквата „Св. Стефан“ е „перлата на българщината“ в Истанбул, възстановена благодарение на добросъседските отношения и със средства българската и турската държави. Митрополит Киприан поздрави генералния консул Васил Вълчев за грижата му в опазването на добрите дипломатически взаимоотношения между двете съседни държави. Той изрази и своите почитания

към Васил Лязе за особените му заслуги към делото и мисията за запазване и съхраняване на българските църкви в Турция.

Подчертавайки, че светата литургия е била изключително въздействаща, митрополит Киприан заяви:

ЗАСЕДАНИЕ НА ЦЕНТРАЛНОТО РЪКОВОДСТВО НА СТДБ

На 21 декември 2021 г. в Дома на тракийци в София се проведе заседание на Централното ръководство на СТДБ. На заседанието бяха обсъдени и приети документите за предстоящото Общо събрание на Върховния комитет на СТДБ: Отчет за дейността през 2021г.; Отчет за изпълнението на бюджет 2021г.; Приемане на план програма за 2022 година; Приемане на бюджет за 2022 г.

Общото събрание на Върховния комитет на СТДБ ще се проведе на 29 януари т.г. в София, в сградата на Съюза. При усложняване на епидемиологичната обстановка, провеждането на Общо събрание на Върховния комитет ще бъде отложено за друга дата.

АКАДЕМИК ДИМИТЪР МИХАЛЧЕВ, ВИДЕН ТРАКИЕЦ, БЕЛЕЖИТ УЧЕН И ДИПЛОМАТ ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ТРАКИЙСКАТА ОРГАНИЗАЦИЯ (1918–1923 Г.)

Д-Р ВАНЯ ИВАНОВА

Акад. Димитър Георгиев Михалчев (7.01.1881–10.01.1967) е виден тракиец, български учен, философ и енциклопедист, блестящ публицист, дипломат и общественик. През януари т. г. се навършват 141 години от неговото рождение и 55 г. от неговата кончина, които са повод да си спомним за големия българин и тракиец, чиито дела останаха във времето като пример за родолюбие и преданост към тракийската кауза.

Роден е в бедно занаятчийско семейство на 7 януари 1881 г. в Лозенград. Основно образование получава в родния си град, а средно завършва в българската гимназия „Д-р Петър Берон“ в Одрин. В спомените си той пише, че още през 1899 г. като ученик в последния клас на гимназията се е интересувал от теоретичните въпроси на марксизма, получавал е чрез австрийската поща списанието „Die neue Zeit“, от което се запознава с идеите на Кауцки, и с тези на Томаш Масарик, с когото по-късно установява трайни контакти.

От 1901 до 1905 г. Димитър Михалчев следва във Философския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. В лоното на философията го въвежда д-р Кръстю Кръстев, който е вдъхновител и създател на литературния кръжок „Мисъл“, обединяващ Пенчо Славейков, Яворов и П. Ю. Тодоров.

Като студент Дим. Михалчев публикува в сп. „Мисъл“ статии с обзореи и полемичен характер. Те засягат преди всичко проблемите на социалдемократията и връзката между марксизма и философията. Като привърженик на Марковата концепция за историческото развитие Михалчев атакува пренебрежителното, според него отношение на някои марксисти като „широкия“ социалист Янко Сакъзов към философията. Той критикува и някои от тезите на „тесния“ социалист Димитър Благоев. Между Д. Михалчев и основоположника на социализма у нас възниква полемика за диалектическия материализъм, която впечатлява тогавашния културен елит.

През 1905 г., когато младият тракиец завършва университета, министърът на образованието професор Иван Шишманов го назначава за учител, а през 1906 г. го изпраща на специализация в Германия, където остава до 1909 г. Димитър Михалчев специализира в Берлин, Фрайбург, Мюнхен и Грайфсвалд. Контактите на българския специалист с големите имена на немската философия от началото на XX век дават резултат. През 1909 г. излиза на блестящ немски език съчинението му „Философски студии“, което е забелязано веднага от критиката и е прието изключително радушно.

През 1909 г. Д. Михалчев специализира една година в Русия, а през 1910 г. е избран за редовен доцент по систематическа философия в Софийския университет. Няколко години по-късно, БАН го избира за свой член.

В този важен момент от живота му избухва Балканската война и Михалчев като убеден патриот и тракиец, жадуващ освобождението на родния край, участва в нея.

През лятото на 1913 г. той е включен в правителствена делегация, която има за задача да обясни на европейската общественост обстоятелствата, довели до избухването на Междусъюзническата война.

Като добър познавач на тракийския въпрос и поради тракийския си произход, той е избран за председател на легалната Тракийска организация в България след Първата световна война. Това е времето, в което България е изправена пред втора национална катастрофа, чиито последици рефлектират и върху Тракия. **Поредната национална катастрофа обуславя активизиране на тракийското движение, което се възбужда под ръководството на Димитър Михалчев.**

През декември 1918 г. Софийското тракийско дружество става инициатор за свикването събор в Одрин, чиито решения акцентират на българския характер на Тракия. В приетата от конгреса резолюция се отправя апел към Великите сили от Антантата и САЩ да помогнат на българите от Одринско да се присъединят към Отечеството, а към българското правителство и българските политици, да обръщат по-голямо внимание на тракийските проблеми. Делегатите на събора избират Върховен комитет (ВК) начело с проф. Димитър Михалчев и приемат Устав на Тракийската организация.

Някои изследователи основателно приемат, че Одринският събор, проведен през декември 1918 г., поставя началото на самостоятелно организирано тракийско движение в България. Той се превръща в учредителен конгрес за създадената нова национална и непартийна организация, наречена „Одринска Тракия“. Върховният комитет, оглавен от Димитър Михалчев, проявява забележителна активност и започва работа за създаването на тракийски дружества като клонове на организация „Одринска Тракия“. Протоколите, изпращани до Върховния комитет показват, че на 13 януари 1919 г. е създадено

тракийско дружество в Айтос, на 18 януари в Стара Загора, на 4 февруари в Провадия, на 9 февруари във Варна и т. н.

Успоредно с организационната дейност по създаването на тракийски дружества, Върховният комитет под ръководството на Димитър Михалчев изготвя петиция, адресирана до Парижката мирна конференция. В нея се изразява надежда, че справедливостта ще възтържествува и тракийските българи ще могат да се присъединят към своето отечество България.

Вторият конгрес на „Одринска Тракия“, проведен на 10 август 1919 г. в Одрин, приема политическа декларация, в която за пореден път се отправя искане към Великите сили да позволят на българите от Източна Тракия да се присъединят към Отечеството България и изразява протест против гръцките домогвания за присъединяване на Беломорска Тракия към Гърция.

Като председател на Тракийската организация Димитър Михалчев е включен в делегацията, водена от Александър Стамболийски, която трябва да подпише мирния договор. През време на своето пребиваване в Париж българската делегация се оказва в състояние на пълна изолация, което поставя делегатите в невъзможност да правят постъпки, извън официалните в защита на българската кауза.

На 8 август 1919 г. на председателя на конференцията за мир Клемансо е връчена петиция от 166 650 българи, бежанци от Източна Тракия, надяващи се на справедливост при разрешаване на териториалните въпроси на Балканския полуостров, която да им позволи да се върнат в родните си огнища, от където са прогонени насилствено през 1913 г.

Българската делегация не присъства на заседанията на конференцията по обсъждането и изготвянето на договора за мир с България. Проектът за мирния договор се изготвя само от силите на Съглашението, за да се предостави на българската делегация тогава, когато е напълно готов като диктат. Надеждите и усилията на тракийци и на българската дипломация за справедливо решаване на тракийския въпрос, включващ общата тракийска територия в Източна и Западна Тракия, не се оправдават.

Когато стават известни решенията на конференцията за мир в Париж, България е залята от протести, осъждащи несправедливите клаузи на Ньойския диктат, който отнема от страната ни Западна Тракия с Беломорието.

Тракийската организация, под ръководството на Димитър Михалчев организира протестни митинги, гласува резолюции до Великите сили с апели да бъдат зачетени народностните им права като българи и да не бъдат откъсвани от майка

България, но победителите остават глухи за справедливите искания на тракийци.

Да си лидер на организация като Тракийската, са необходими волеви и морални качества, както и комуникационни умения, за да бъдат обединени и мотивирани членовете ѝ да работят за каузата, особено след покрусата от поредната национална катастрофа. Димитър Михалчев се оказва необходимият председател със съответните качества в точното време. Благодарение на него и на екипа, с който работи, четвъртият редовен конгрес на Тракийската организация, гласува изключителни важни решения:

- премества седалището на нейното Върховното управление в София;
- утвърждава 26 март като празник на тракийци и символът на солидарността, изразен в двете стиснати ръце в центъра на печата;
- приема като временна цел да работи за настаняването на прогонените от домовете им тракийци, докато се реши въпросът за завръщането им;

• за постоянните цели на организацията са посочени: необходимостта да поддържа духовното единство и националната солидарност между българите в Тракия и техните сънародници в България; да организира духовното и материалното подпомагане на българите в поробена Тракия; да работи за придобиване на политическа независимост на Тракия.

• като средства за постигането на целите, е решено да започне издаването на вестник.

На 14 януари 1921 г., в изпълнение на решенията на четвъртия конгрес, излиза брой първи на печатния орган вестник „Тракия“, чиито главен редактор е Димитър Попников. Съгласно чл. 8 от Устава всеки тракиец е длъжен да го получава. Вестникът бързо се превръща в ценен източник на информация за тракийци, увеличава тиража си и става важен пропагандатор на тракийската кауза.

След 1921 г. членският състав на организацията нараства, разнообразява се дейността ѝ, появяват се множество нови тракийски дружества в страната. Но **като всяка обществена организация и тракийската не е застрахована от вътрешни борби и разцепления.** Част от ръководството на Софийското тракийско дружество, амбицирано да подмени Върховния комитет, поставя организацията пред ситуация на разцепление. **Благодарение на активната намеса на проф. Дим. Михалчев, разцеплението е предотвратено.**

Нещо повече, той прави анализ на организационното състояние, посочва единството като път за успешното развитие на организацията и остро порицава ръководството на Софийския клон за неговата противоуставна дейност. Шестият конгрес, проведен през август 1922 г. избира единно управително тяло, което се конституира като Централно бюро с председател проф. Димитър Михалчев. По време на конгреса е изнесен доклад за това как се проектира Тракия в международен план, който предизвиква оживени дискусии.

Продължава на 3-а стр.

ЗАД БЪЛГАРСКОТО ВЕТО СЕ КРИЯТ И ЗДРАВОМИСЛЕЩИ ЕВРОПЕЙСКИ КРЪГОВЕ

Интервю на Таня Джоева с д-р Войн Божинов: Ако се пречупи пред Скопие, правителството ще тръгне към политическата бездна

Д-р Войн Божинов е историк, част от екипа на Институт Рего. Автор е на редица научни трудове и книги, сред които е „Република Македония в съвременната геополитика“ (2018).

- Д-р Божинов, по темата за Република Северна Македония винаги сте били силно критичен към политическия ни елит, ако забележите готовност за компромиси с българския национален интерес. Какво разчитате в заявената готовност на премиера Кирил Петков да посети Скопие?

- Позволете ми да изкажа мнение, че в страната ни липсва истински политически елит, поради недостатъчната компетентност на голяма част от хората, заемащи важни властови позиции. По-сполучливо е да се каже, че години наред сме управлявани от посредствена върхушка. Като се прибави към това и натискът отвън, то никак не е учудващо, че по отношение на Република Северна Македония ние сме в губеща позиция. Към настоящия момент смята, че министър-председателят Кирил Петков форсира държавната машина по две основни направления – започване на преговори между Република Северна Македония и Европейската комисия, тоест отпадане на българското вето и засилване на присъствието на натовски части на българска територия. Според мен и двете начинания са пагубни за страната ни. Първото ще доведе до национално предателство, особено при настоящото ниво на отношения между София и Скопие, а второто ще ни въвлече директно в конфликта между Русия и САЩ в черноморския регион. Подобни перспективи са изключително тревожни и обезкуражаващи.

- Външнополитическият съветник на премиера Весела Чернева бе на посещение в Скопие, за да подготви визитата и срещата с Димитър Ковачевски. Какъв знак даде България с нейното назначение и с мисията ѝ там?

- Доколкото ми е известно, г-жа Чернева е част от екипа на Европейския съвет за външни отношения. Съвсем наскоро тази организация е провела дискусия, в която са участвали Екатерина Захариева, Мария Капон, Крум Зарков, Даниел Лорер и Стефан Тафров.

Срещата е завършила с комюнике, през което прозира евроатлантически порив, показателен и за ролята на г-жа Чернева в отношенията ни с нашата югозападната съседка. За мен тя е пределно ясна.

- Кирил Петков слага акцент върху инфраструктурата, икономиката. Споделете, че не разбира например защо до Скопие трябва да се лети през Виена. Дали ползите от засилено икономическо сътрудничество между София и Скопие ще бъдат достатъчно примамливи, за да се решат важните исторически въпроси и най-вече проблемът с антибългаризма в РСМ?

- Още от времето на Тодор Живков нашата държава предлага на югославската страна отношенията между НРБ и СФРЮ да бъдат съсредоточени върху икономическите въпроси, като се избягват проблемните точки. Белград и Скопие категорично отказват да сторят това, настоявайки София да признае „македонско малцинство“ в България. Това, разбира се, става в различна геополитическа среда. Днес северномакедонизмът е още по-агресивен, тъй като с разпада на Титовото държавно творение, тази злокобна идеология изгуби най-добрия си съюзник – югославизмът. Затова и от Скопие се чуват истерични политически крясъци. Вероятно премиерът Петков се стреми да ги приглуши, поставяйки ударението върху инфраструктурата и икономиката, но той рано или късно ще се сблъска с историческия въпрос, колкото и да опитва да отложи тази среща. Тук голямото питане може да се сведе до следното – има ли българският министър-председател готов план за действие, когато ножът опре до кокал, или отново ще кажем „уез“ на господата от Вашингтон.

- Защо, според Вас, се наложи президентът на свика КСНС за Република Северна Македония? Пропуква се съгласието и трябва то да бъде препотвърдено? Или?

- Външният натиск превръща въпроса с Република Северна Македония в горещ картоф. Родните политики никога не са желали да стоят на пътя на световния хегемон. Консултативният съвет може да се възприеме по два начина – синхронизиране на българската позиция, или като бягство от отговорност

пред обществото ни. Втората опция изобщо не трябва да се изключва.

- Скопие дотук не е направило и крачка в конструктивна посока, разчитайки на натиска от страна на западните сили. Какъв полезен ход има България в една враждебна към нея външнополитическа среда, която не разбира аргументите ни?

- Тук се връщаме на първия въпрос, който Вие ми зададохте. Липсата на опитен политически елит, а оттук и на способни ръководни дипломатически кадри, ни постави в деликатно международно положение. На високи постове във Външно министерство бяха поставени хора, публично целували ръката на политическия си лидер. Какъв бе резултатът от всичко това, всички видяхме. Що се отнася до северномакедонската враждебност, то на нея следва да се отговори със системна и последователна работа сред европейските институции, като се подчертае, че България е съставната част ЕС, а Република Северна Македония е кандидат за приемане. От плахостта на нашата дипломация се създава впечатлението, че нещата стоят по обратния начин. Дали има дипломати, възприемащи задълженията си в посолствата ни в големите държави като безкраен платен отпуск, съпроводен с банкети?

В този ред на мисли, какво направи българското Външно министерство за неутрализирането на северномакедонското лобистко звено в Брюксел? Работи ли нашата дипломация с авторитетни медии от стария континент, чрез които да се разясни българската позиция? Предприемат ли някакви стъпки управляващите у нас, за да се отслаби вторият фронт по македонския въпрос – руската поддръжка за северномакедонизма? Опитват ли българските дипломати на място да проучат настроенията сред албанците в югозападната ни съседка, за да се търси общ език с тях, срещу някои северномакедонски постановки и т. н. В тези питання се съдържа и отговорът ми какво считам, че може да се предприеме, като противовес на северномакедонизма.

- Премиерът даде срок от 6 месеца на работни групи с представители от двете страни. Какъв трябва да е акцентът в дей-

ността им? Реалистично ли е да очакваме, че шест месеца ще заличат годините на бездействие преди вето?

- Това изявление искрено ме озадачи. Щом господин Петков счита, че може да разплете трудностите, които българската държава не успя да разреши в продължение на десетилетия, то явно в сградата на Министерския съвет се е настанил някакъв евроатлантически патос. Така не само се демонстрира неразбирането на тази сложна материя, но и обстоятелството, че съществениите за страната ни въпроси се решават от чужди сили.

- Вашето мнение - в международна изолация ли е България сега заради македонския въпрос?

- Действително, на пръв поглед, остава подобно впечатление, но зад българското вето се крият някои консервативни и здравомислещи европейски кръгове, които не са толкова ентусиазирани от разширяването на ЕС на Балканите и заради арогантната американска намеса в европейските дела. Северномакедонските политики и техните глашатаи в Брюксел постоянно плашат обществеността на стария континент с руската опасност, ако Скопие не стане част от съюза, но онези европейски лидери, които притежават по-широк поглед върху Балканите прекрасно осъзнават, че влиянието на Кремъл на полуострова намалява. Един ден дори Белград ще предаде Москва, при изгодна оферта от Запада. Това вече се е случвало през 1948 г.

- Как ще коментирате офертата да вдигнем вето срещу безвизов режим със САЩ, влизане в Шенген?

- Като опит за прова на политическа оригиналност, твърде неуспешен.

- Ако правителството отстъпи, може ли мандатът му да приключи предсрочно и безславно?

- Категорично – да! Изпитанието около югозападната ни съседка изглежда второстепенно на фона на задълбочаващите се икономически проблеми във връзка с повишението на цените на енергоносителите, но заедно с въпросите за жизнения стандарт на българите е възможно да образува взривоопасна амалгама, способна да помете всичко по пътя си. Ако настоящото правителство няма инстинкт за самосъхранение, то най-сигурния начин да тръгне към политическата бездна е да се пречупи пред северномакедонците.

Източник: <http://epicenter.bg>

АКАДЕМИК ДИМИТЪР МИХАЛЧЕВ, ВИДЕН ТРАКИЕЦ, БЕЛЕЖИТ УЧЕН И ДИПЛОМАТ...

Продължение от 2-а стр.

Тракийци искат пълна автономия за цяла Тракия и се надяват тя да не бъде дадена нито на Турция, нито на Гърция. За съжаление Великите сили прилагат друг сценарий.

От 1923 до 1927 г. проф. Михалчев е назначен за пълномощен министър в Прага поради тесните контакти, които има с чешки политически и обществени дейци и особено с председателя на Чехословашката република Томаш Масарик. След 1927 г. се завръща отново в България и продължава научната и преподавателската си дейност в Софийския университет.

През периода 1929-1943 г. проф. Д. Михалчев издава едно от най-популярните научни списания в България „Философски преглед“, в което привлича като автори не само философи, но и културни дейци, писатели, политики и др. През 30-не години върху страниците на списанието се появява и „феноменът Иван Хаджийски“, който публи-

кува студии, които след смъртта му са издадени със заглавие „Оптимистична теория на нашия народ“. По думите на самия Михалчев списанието спечелва „необикновено разпространение“ в малка България. Темите, по които се пише в него, непрекъснато създават поводи за дискусии сред обществото и в печата. И до днес малко периодични издания могат да се състезават с него по популярност и научни качества.

След Деветнадесетомайския преврат през 1934 г. Димитър Михалчев е назначен от Кимон Георгиев за пръв пълномощен министър на България в Съветския съюз. През 1938 г. новият министър-председател Георги Кьосеиванов го отзовава. След завръщането му в България той неколкратно е канен да заеме министерски постове в различните кабинети, но винаги отказва. Връща се в Университета и активно се занимава с наука.

През лятото на 1944 г. правителството на Багрянов се опитва да го изпрати отново в СССР при Молотов със спе-

циална мисия, но професорът отказва. Той отказва и показана на Димитър Гичев и Вергил Димов да влезе в последното българско правителство преди 9 септември.

След 9 септември 1944 г. ОФ-правителство го натоварва с мисия до маршал Толбухин, която постига споразумение за прекратяване на военните действия на Съветския съюз срещу България. Димитър Михалчев участва в делегацията, която на 28 октомври 1944 г. сключва примирие между правителството на България и страните победителки във Втората световна война. Тогава е назначен за втори път за пълномощен министър в Съветския съюз, където остава до април 1946 г.

От 1944 до 1947 година Михалчев е председател на Българската академия на науките и член на Института по философия. Своята преподавателска дейност той прекратява през 1947 г., поради пенсионирането му, но продължава да се занимава с научните си изследвания, които не прекъсва до смъртта си на 18 януари 1967 г.

ЛИТУРГИЯ ЗА РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО В БЪЛГАРСКАТА ЦЪРКВА...

■ НВП Митрополит Киприан и В. Лязе

■ Коледно тържество в Българското неделно училище „Св. св. Кирил и Методий“ в Истанбул

■ Генералният консул В. Вълчев на Коледното тържество в Българското неделно училище „Св. св. Кирил и Методий“ в Истанбул

ЛИТУРГИЯ ЗА РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО...

Продължава от 1-а стр.

Съвсем основателно той акцентира на факта, че „зад това „малко“ недоволство се крие дългогодишен скандал, а днес ни се внушава, че не си заслужава да се тревожим. Българите обаче помнят забраната на вселенския патриарх Вартоломей, награден от президента Плевнелиев с орден „Стара планина“, как забраняваше службите на български език в църквата в Одрин! Какво знае за днешния случай Светият синод? Няма кой да попита! **БНТ** ни внушава примиренчество, а то е аналог на равнодушие, безразличие, синоним на безпринципна отстъпчивост, разяждаща българската идентичност, вяра, на-

родност, елемент от моделиране на съзнанието на зрителите. **Примиренчество, което върви паралелно в много други сфери на нашия живот и срива имунната ни защита**“.

Към казаното от г-н Николов, ще добавя, че огромното предизвикателство към всички нас, е в условията на глобализация да съхраним своята идентичност, такава каквато е създадена от историята, и с която светът ни познава като български народ. Част от тази идентичност е и храмът „Свети Стефан“, единствената желязна църква в света, един от най-значимите български паметници на архитектурата и културата. Той е светиня на българския дух, който ни напомня за борбата за църковна независи-

мост, водена от нашите прадеди през XIX в. и за дарителското дело на Стефан Богориди, благодарение на което храмът става реалност. В двора на църквата са погребани българските църковни дейци Иларион Макариополски, Авксентий Велешки, Мелетий Велешки и Паисий Пловдивски. Трима от тях, в далечната 1860 г., по време на литургия не споменават името на тогавашния цариградски патриарх, с което поставят началото на решаването на българския църковен въпрос и извоюването на църковната независимост от Цариградската патриаршия. Ето защо, днес е недопустимо да се осквернява тяхната памет с водене на богослужение на гръцки език в български храм! Да, известно е, че компромисът да по-

паднат нашите църковни имоти в диоцеза на цариградския патриарх бил неизбежен при отхвърлянето на схизмата през 1945 г. Но вярващите българи не приемат подобно обяснение и основателно се питат дали е направено всичко необходимо от страна на представителите на БПЦ и на държавата, за да се сложи край на амбициите на цариградския патриарх? Моят отговор е – не!

Ако имахме държавници, които са национално-отговорни и мислят в дългосрочна перспектива, а не политици-еднодневки, ако сред нас, българите, имаше повече **личности**, които със самото си присъствие придават смисъл на понятия като национално самочувствие и достойнство, ако имахме достойна **интелигенция**, която да противодейства на отродителните стремежи, въпросът с езика, на който се служи в българските църкви, отдавна трябваше да е решен!

ПРЕДСКАЗАНИЕТО

КИРИЛ САРДЖЕВ

Беше топъл и слънчев ден. Ранната пролет преобрази за няколко дена събудената за нов живот земя. Пролетният ветрец събрал аромати от горски билки и треви, галеше с нежен полъх младите листа на дърветата в Армаганската долина. Долината пък, оцелостлиvena от това му отвърщаше с весели мелодии, сътворени със закачливо потрепване на листата.

Денят изпълнен с нови надежди и живот вървеше към своя хубав край, когато от нищото в небето над долината започнаха да се събират тъмни облаци. Притъмня и задуха студен вятър, светкавици раздраха тишината, заваля пороен дъжд, който бързо премина в мокър сняг.

За кратко време цялата долината беше покрита с тежък сняг. Клоните на гордите дървета започнаха да се чупят като тънки вейки под тежестта на падащия сняг. Навред се чуваше само пронизващия грохот на прекършени вековни буки. Малката и кротка рекичка, която браздеше цялата долина, сега бучеше страшно, премятайки като перушина камъни и дървета. Армаганската долина се загърчи като ранена кошута, безсилна пред връхлетялата я стихия.

Животът в долината за миг застина. Всичко живо, което жужеше, хвърчеше или пълзеше се изпокри, изплашено от ставащото. Овчарите, и те, объркани от природната стихия, започнаха да събират на завет разпиляните си стада. Никой от тях не беше чувал за такова природно бедствие нито от бащи, нито от дядовци.

Гледайки с нескрита тревога как долината се погубва дядо Митрю, един от най-старите овчари в Армаганската долина се обърна към насъбралите се около него овчари с поучителен глас: „Хора, такова нещо като днешното не е ставало никога в тази долина. Това е или божие наказание за нас или предсказание, че нещо ще се случи. Нещо страшно ще се случи с хората през тази година. Природата ни предупреждава, така мисля и така ми се привижда. Дано да се разминем само с това! Дано, дано! Така да ни удари природата като днес, не е ставало никога в нашата долина! Да знаете хора...“

Падналият сняг се вдигна бързо, както бързо беше и навалял. Пролетното слънце отново се настани трайно на изчистеното от облаци небе. Долината започна бавно и мъчително да се възстановява от бедствието и животът в нея се завърна такъв какъвто е бил винаги преди.

Сезоните, както годините идваха и си отиваха, пролетта беше заменена от знойно лято, а то от благата и отрупана с богатство есен. Хората се бяха пръснали по ниви и ливади да събират урожая от своя целогодишен труд. Всички се радваха на свободата над вековния поробител, донесена на върховете на щиковите от българските воители при Одрин. Да, свобода, желана, изстрадана и дочакана от тракийци. Но, както казва народната поговорка „много хубаво не е на хубаво.“ Хубавото се обърна срещу мирните и трудолюбиви тракийци. Вестите за нападателни български села от турски войски и башибозук в Булгаркьойско, Одринско, Кешанско и други села, с всеки изминат ден ставаха все по-тревожни. Страхът сред хората се подсилваше и от това, че българската войска беше напуснала позициите, които заемаше по границата и оставила освободените територии на произвола на съдбата.

Беше ранен следобед, септемврийското слънце безмилостно напичаше изсъхналата земя. По неравния коларски път, криволичещ през безводни падини и тесни горски просеки, се движеше безкраен керван от жени, деца, каруци, овце, кози, кучета, пти-

ци и всичко, което една изплашена човешка душа може да вземе със себе си. Въздухът около тях трептеше като жив от сърцераздирателния плач на жените и децата и тревожното мучене на добитъка. Страхът и безнадеждността като тежки камъни притискаха хората и правеха всяка тяхна стъпка като последна към пропаст.

Пътя на кервана преминаваше през Армаганската долина. Умората от дългия път и жаждата измъчваха всички. Въпреки страха от нападение от турския башибозук, керванът се спря за почивка в долината. Около бликащата студена вода „Армаган чешмеси“ се събраха всички. Майките с невръстни дечица бързаха да преповият и накарват малките си рожби, а болните и старите търсеха хладина и почивка под зелените буки и пърнари. Изведнъж някой извика с тревожен глас, който разцепи като гръм долината: „Турците идат, бягайте, хора! Турците идат, бягайте хора! Идат ... Бягайте!“

Лошата вест обиколи като вихрушка спрелите се за почивка хора. Инстинктът за оцеляване премина в паника и безпорядък. Майките изпаднаха в безизходица, за да спасят себе си и другите по-големи деца, оставяха разплакани на земята, още ненакарваните си дечица и побягваха като подивели животни.

Башибозуките като глутница от вълци връхлетяха върху изплашените и беззащитни хора. За кратко време чешмата стана ням свидетел на кървава разправа над тях. Земята около нея се настели с покосени от куршуми и ножове жени, деца и старци. От гърчещите се в агония тела, озверилите башибозуци късаха с нетърпеливи ръце, ризи, сукмани, потури и гришки за скрити златни лири и накити. Тези, които оцеляха от касаницата, побягнаха, кой какъдето намери.

Башибозукът както се появи ненадейно и бързо в долината, така бързо и ненадейно изчезна от там, натоварен със заграбеното от беззащитните бежанци.

Септемврийското слънце, сякаш засрамено от видяното, бързаше да се скрие от долината. Настъпи нощ. Злокобна тишина обгърна всичко. Дори и вятърът, който се разхождаше на воля в долината спря своя ход. Само от време на време тежката тишина се разкъсваше от хриптящите стонове на умиращите от раните си хора или от умолителния плач за майка от изоставените дребни дечица.

Долината тъжеше и сякаш заплака. От листата на старите буки и пърнари закапаха едри капки роса, които се стичаха и миеха телата на непокритите и непогребани невинни грешници. Нощта с невидима ръка започна да заличава греховете на своя брат деня.

Надмогнал своя страх от видяното старият овчар дядо Митрю недочака изгрева на слънцето и тръгна към чешмата. В бодящата очите тъмнина той се придвижваше трудно и само болезнените стонове на още живите хора го насочваха на там. Плахият изгрев на

Дядо Митрю Сарджев

слънцето го завари близо до чешмата. Около нея, сред обезобразените мъртви тела той видя няколко изоставени в пелени дечица, които плачеха с пресипнали гласчета, но още живи. По нагоре, под клонестата борика – свито на две и треперещо от студ малко момченце, а до него друго момченце заспа, но живо. Вървеше и си говореше: „Боже, Боже, какво е това чудо? Това ли трябваше да преживявам? Да вървя между умрели и малки деца кърмачета?! Това, лошото, което ми се привиждаше, че ще стане с хората, стана! Стана Боже! А как се надеях да не стани, Боже!“

С потънали в сълзи очи дядо Митрю говореше на себе си и на невидимия закрилник на човешкия род – Господ! Беше сам в долината, сам, обкръжен от злокобната тишина, мъртвите и изоставените дечица. Взе на ръце две от пеленачета и заслиза с тях по стръмната просека към овчарската си колиба, за да ги прибере. После пак се върна за другите пеленачета, после за по-големите дечица. Стръмнината го умори, но той продължаваше да се връща и до прибира и други изоставени деца в долината.

Малката му овчарска колиба се изпълни с деца. Преброи ги – бяха 22 деца. Най-голямото беше около 3-4 годишно. Без много да мисли, той реши да ги нахрани. Беше издоил от козите си мляко. Най-напред започна с кърмачетата, подаваше натопения си пръст с мляко в устата им – като майчино зърно. За по-големите, той направи попара с мляко и натрошен на дребно хляб. Понеже бяха много децата той изсипа попарата в малко дървено коритце, в което хранваше малките и болни агънца и ярета. Дечицата, притиснати от глада, не подбираха кой им дава храната и лакомо поглъщаха топлата попара. Повечето

от тях още лазеха и протягаха немощно ръчички към дядо Митрю да ги вземе, други пък обвиваха с ръчички краката му за закрила като майка.

Милозливият дядо Митрю уж беше отгледал няколко свои деца, но сърцето му не издържаше при вида на толкова изоставени от майките си дечица. Очите му се пълнеха със сълзи и заплака приглушено, за да не го чуят децата. Дали от безизходицата, в която попадна да се грижи сам за толкова деца, дали от нещо друго, той повтаряше на себе си: „какви са били тези майки, за да захвърлят на произвола дечиците си, какви са тези майки, без майчина милост.“

Изминаха две седмици, в които милозливият дядо Митрю продължаваше да се грижи сам за децата. Душата му не даваше, сърцето му се късаше от милост, как да ги изостави и той. Започнаха да ваят есенни дъждове, времето се развали. В овчарската колиба стана студено, децата започнаха да боледуват, а краят на това изпитание дядо Митрю не виждаше.

Един ден както хранеше децата вратата на колибата се отвори с трясък и вътре нахлуха башибозук от околните турски села. Дядо Митрю ги познаваше добре, затова не се изплаши от тях. Но, когато взеха да го разпитват, къде са му парите и овцете, разбра, че не са дошли за хубаво при него. Опита се да побегне през още отворената врата навън, но на няколко крачки от колибата си беше прострелян в гърба. залитна и падна. Опита се да се

изправи, но не можа. Само извика с хриптящ глас: „Не барайте децата. Децата не барайте.“

Есенният дъжд продължаваше да вали. От листата на вековните буки и борика се стичаха тънки струйки вода, които бързо попиваха в изсъхналата земя, за да дадат нов живот на долината и измият струйките кръв, които изтичаха от тялото на умиращия дядо Митрю.

Смрачаваше се и долината се готвеше да посрещне идващата нощ. През отворената врата на колибата нахлуваше студен вятър. Децата се бяха сгушили до угасналото огнище, изплашени и беззащитни. Очичките им отчаяно търсеха милозливия си закрилник дядо Митрю, но него го нямаше вече. От страх нямаха сили дори да плачат, а само издаваха приглушени стонове.

Нощта се спусна и обви в потайна тревожност Армаганската долина. Смразяващата тишина от време на време се разкъсваше от протяжния вой на вълци и чакали, привлечени от разлагащите се трупове на избитите.

Дъждовното утро на новия ден завари децата, разпръснати около колибата. На тези, които още лазеха, телцата им целите бяха покрити с кал и поленали по бузите им треви и листа. Посинелите им от студа ръчички се забиваха безсилно в земята и молеха през плач за закрила. Няколко от по-големите дечица, които можеха да ходят, се бяха заплели в бодливите клони на една къпина без да могат да се измъкнат от нея. Другите, които не можаха да издържат на глада и студа, гледаха от пелените си света с безжизнени очички. Дечицата умираха като грешници, без да се бяха докоснали до греховността.

Предсказанието на дядо Митрю се сбъдна. Лошото стана...

АНКАРА ОТНОВО В БАЛАНСИРАЩА ПОЗИЦИЯ

ЗОРНИЦА ИЛИЕВА

Зорница Илиева е експерт по външна политика, отбрана и сигурност на 39-тото и 40-то Народно събрание, автор на анализи за събития в Турция, Балканите, Близкия изток.

Прави са медии в Турция, които след 50-минутния телефонен разговор между Путин и Байдън в навечерието на новата 2022 година, пишат, че „очите на целия свят са на границата между Русия и Украйна“. На практика се оказва, че това е всъщност граница между САЩ и Русия. И поставянето на т.н. „червени линии“ от страна на Москва, които бяха конкретизирани и обявени официално на цял свят, поставиха открито въпроса за разширяването на НАТО на изток, до руските граници. Това, заявяват от Кремъл, не само е неприемливо за Русия, но и засяга пряко нейните национални интереси и право на сигурност. „Путин не се шегува“ казал руският посланик в Анкара, Алексей Ерхов, при посещение на 23 декември 2021 г. в централата на малката турска партия Ватан. Тя е известна с проруските си и от леви позиции становища по въпросите на геополитиката и вътрешните дела на големия ни югоизточен съсед. Западът, стъпил върху основите на своята изключителност във всяко отношение, трябваше да проумее, че Русия е различна, не тази от 90-те години на миналия век. Тя, „от позицията на победител“, както се изразява Жозеп Борел, върховен представител по външна политика и сигурност на ЕС, убедено настоява за писмени и дългосрочни правни гаранции, че НАТО не само няма да се разширява на изток, но и ще се върне на позиции до 1997 г. Допълва, че НАТО не бива да си позволява да приема за членки страни като Украйна, Грузия и Молдова и няма да разполага нападателни оръжия в Централна и Източна Европа. Всичко това „подпечатано“ от Вашингтон. Европа е само гарнитурата към основното ястие. Преговорите на равна нога ще се водят от представители на Русия и САЩ в Женева на 9-10-ти януари, после на 12-ти ще се разговаря с НАТО и на 13-ти с представители на ОССЕ.

Разбира се, че САЩ няма да приемат за изпълними условията на Москва, но ще преговарят, ще водят диалог и в крайна сметка западните прогнози, че „оръжията ще говорят“ няма да се сбъднат. Няма логика Русия да нахлуе в Украйна. Няма логика Вашингтон да воюва със собствени сили на украински терен. Байдън може и да има здравословни проблеми, но не е луд, на против. Тогава, питат в Анкара, след като няма опасност от война, защо САЩ разиграват карти в Черно море, Източното Средиземноморие и изграждат или обновяват военни бази от Косово, през Александруполис до Кавала, Солун, Лариса, северен Крит и т.н.? Отделно говорят за изпращане на военни части в България и Румъния. Правят военни учения САЩ-Израел-Гърция-Кипър? Това за сплашване и сдържане на Русия ли е или в схемата е включена и Турция? Следва въпрос дали „Турция е отлъчен член на НАТО“, защото се е оформил фронт от Кавказ и Черно море до Персийския залив и Иран, където Анкара има свои интереси и претендира за роля. Някои в Анкара препоръчват обръщане на погледите към „големите силни страни с натрупана сигурност и силни икономики в Азия, включително Китай“. Но на този етап Ердоган предпочиташа разговор по телефон с Путин за „обсъждане на стъпки за подобряване на отношенията между

Турция и Русия“. Споделя с Путин позиции по регионални въпроси, особено за Кавказ, Сирия и Либия, но подробности не излизат наяве. Подчертават се само ангажименти за стимулиране на сътрудничество във всички области, включително за проучвания в космическото пространство и производството на ваксини. Путин, в духа на добрата дипломатия, вече е изпратил поздравления на Ердоган и не пропуска да подчертае, че въпреки предизвикателствата и проблемните въпроси между двете страни, „напоследък се прави много за подобряване на отношенията, особено в икономиката, енергетиката и военно-техническите области“. Смята, че „двустранните усилия допълнително ще засилят сътрудничеството и тясното им партньорство в международните отношения и в полза на приятелските народи на Русия и Турция“. Взаимният интерес бил за засилване на регионалната стабилност и сигурност. Водените през вековете поне 13 войни между Руската и Османската империя, без една спечелени от Москва, са оставени в миналото. Реалната политика на днешния ден изисква други подходи и действия.

Това в ситуация, когато Турският статистически институт обяви повишаване на инфлацията с 13.58% през декември и факта, че е достигнала на годишна база до 36.08%. Потребителските цени съответно са нараснали повече от постигнатото за последните 19 години и бележат ръст от над 36%. Най-голям ръст има в транспорта, храните, стоки за домакинството и за обзавеждане, при цените на газа и ел. енергията. За някои като в транспорта увеличението е с над 53%.

Любопитен обаче е интересът, който се проявява в Анкара относно започналото председателство на Париж в ЕС и „европейският план на Макрон“. Разбира се, че Макрон пое ротационното председателство за 6 месеца, но Франция е на позиция като ръководител и на съвместната работна група на НАТО „Много висока готовност“ /VJTF/, което Турция командваше през 2021 г. Макрон на този етап все още официално не е обявил кандидатурата си за втори президентски мандат, но датите за президентските избори са на 10-ти и евентуално втори тур на 24-ти април, а това очевидно ще даде предимство или усложняване на ситуацията за Макрон. Струва си изчисляването на печелившите позиции. При всички случаи лидерството в ЕС ще бъде използвано за набиране на предимство. Амбицията за водеща роля в Брюксел е точка първа в дневния ред на френския президент и това няма как да не носи дивиденди. А ситуацията в Украйна, тоновете оръжия, които преди всичко САЩ и Великобритания изпращат на Киев, настояването на Зеленски, украински президент, за членство в НАТО, струпването на хиляди руски войски по границата с Украйна и позицията на НАТО срещу настояванията на Москва да не се разширява Алианса на Изток буквално не само изправи Кремъл срещу Държавния департамент, но и Брюксел срещу Москва. За Анкара отношенията на Париж и Берлин относно Киев е повече от важно. Турция вече предложи своето посредничество за изход от конфликта Украйна/Русия и не

крие желанието си за роля в този регион. Крим е част от амбиции за възстановяване на т.н. османско наследство предвид съществуването на татари на този полуостров. Независимо от изразените масово настроения чрез референдум на гражданите на Крим за присъединяване към Русия. В тази връзка турските медии подчертават, че Макрон нито веднъж не е споменал Украйна в речта си за Новата 2022 година, както направи и на срещата на 9 декември 2021 г., когато представи пътната карта на френското председателство на ЕС.

След 13 години Франция отново председателства ЕС. И има амбициозни въпроси за обсъждане в дневния си ред за предстоящите 6 месеца. Сред тях са битката с ковид-епидемията, ваксинацията, актуализиране на шенгенските правила за решаване на проблемите свързани с миграцията и бежанците, подбратата защита на външните граници на ЕС. Макрон набляга на „за действия независимо от САЩ и НАТО в областта на отбраната, сигурността и външната политика“. Каквото и да означава това. За тази цел се предвижда на среща на върха на 24-25 май 2022 г. да се разгледа „стратегическият европейски компас, който включва и елементи като сили за бързо разполагане“. Факт е, че Франция през последните години загуби позиции в Африка, в бивши колонии, но днес има план за преодоляване на тези т.н. поражения чрез страните от ЕС. Затова и планира среща на високо равнище на 17-18 февруари 2022 г. между ЕС и Африка. Париж в същото време действа и за „нов европейски модел“, който подчертава възхода на публичния дълг, нарастващата инфлация, заетостта, безработицата, социалната солидарност, който Макрон нарича „модел на производство“ в условията на икономическа криза. На 10-11-ти март в Париж ще има среща, отново на високо равнище, по този въпрос. Предвиждат се теми за обща позиция относно енергийните мерки на държавите в ЕС, които внасят поне 90% от нуждите си от природен газ. Берлин подкрепя инициативите на Макрон и в лицето на канцлера Олаф Шолц и външния си министър Аналена Баербок заявява, че „ще подкрепи изцяло Париж в председателството“, защото „споделят специална отговор-

ност за един обединен в бъдеще ЕС“. Били „двамата най-близки приятели в сърцето на Европа“. В такава ситуация Макрон явно ще води кампанията си за нов президентски мандат по европейската ос. Безспорно има предимство пред Шолц, който не е много познат, казват, по света. Идеите на Макрон се приемат за приоритетни в Европа. Независимо, че САЩ напоследък нескрито ухажват Германия заради икономическата ѝ мощ и доказана проатлантическа ориентация. Прави впечатление, че в Анкара не споменават нарочно посочената от Макрон среща ЕС/Западни Балкани, която се предвижда за провеждане през юни и много се коментира у нас. Въз връзка с т.н. наше вето за започване на преговорен процес на РСМ с ЕС.

Но въпросът за Украйна ще бъде ключов за ЕС. Не е тайна, че САЩ се стремят да включат и Брюксел в своята политика към Русия относно Киев. Да се споделя политиката за подкрепа на Украйна чрез масов внос на военна техника, обучение на украинската армия по западен образец, настървения по линията на съприкосновение и създаване на условия за омраза между доскоро братски народи. Поне така разсъждават в Анкара коментатори като Али Риза Ташделен. Има

и други, които напоследък твърдят, че поради вътрешни причини Вашингтон след 3-4 години ще се оттегли от Европа, както направи в Афганистан и предприема действия в тази посока в Ирак и Сирия Затова възлага роля на Брюксел. Стратегиите на Държавния департамент за политиките към Русия не дава основание да бъдат променени в стил Москва да се остави на мира. Напротив, напрежението между геополитически играчи ще продължи да тревожи света, надцакването ще съпътства живота ни не само през 2022 година. Позицията на хегемон, на първа политическа и икономическа сила не се отстъпват без бой. А в един бой винаги има по някой луд. Сигурно затова на този етап се предпочитат разговори, преговори, диалог и път за дипломатия, защото в горещи битки няма как да се предвиди кой ще излезе победител. В икономиката няма спор, че това ще е Пекин и то само след някоя и друга година. Но по отношение на Москва и Киев в европейските страни няма единство. Една е позицията на малките балтийски страни и Полша, друга е на „старите членки“ като Франция, Германия, Испания и Италия. Но въпросът без съмнение ще се решава от Париж и Берлин. Те очевидно не искат война на европейски терен. Говорят със заплахи и налагат санкции на Русия заради Украйна, но в същото време поддържат добри търговско-икономически отношения с Москва. Внасят газ от Русия, даже го препродават /като Берлин/ на по-висока цена на страни като Украйна и Полша, защото имат сключени дългосрочни договори с „Газпром“ т. е. възползват се от високите в момента цени за газ и петрол. Затова Брюксел предпочита масата за преговори и ЕС ще подкрепя всяка идея за решаване на проблемите чрез дипломатия и диалог.

Щом в Анкара отделят толкова много страници в печата си за френското председателство на ЕС, коментират отказа от горещ конфликт с Русия и за приемането на разговори с Москва в състав НАТО и ОССЕ, където участва и Турция, значи Ердоган отново ще прилага политика на баланс и стремеж да бъде сред диктуващите дневния ред по света. Получава му се. Макар и да няма гаранции, че това ще продължи.

Източник: Поглед. инфо

ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА СТДБ И ТНИ СЕ ПОКЛОНИХА ПРЕЗ ПОДВИГА НА ОСВОБОДИТЕЛИТЕ

На 4 януари преди 144 години София е освободена от турско робство. В катедралния храм „Св. Неделя“ в присъствието на генерал Гурко се е състояла първата заупокойна служба в памет на загиналите.

На 20 октомври 1878 година от

Пловдив в София се премества седалището на Временното руско управление, а на 3 април 1879 г. по предложение на Марин Дринов Учредителното събрание избира София за столица на Княжество България.

144 години по-късно, представи-

тели на Съюза на тракийските дружества в България с председател Красимир Премянов, Кр. Беломорски – зам.-председател на Централното ръководство и председател на ТД „Тракия“ в столицата, Зорница Радонова, Искра Чернева, заедно с представители на Тракийския научен институт и на Софийското тракийско дружество присъстваха на благодарствения молебен в памет на загиналите воители, отслужен в митрополитския храм „Света Неделя“.

От името на СТДБ, на ТНИ и на Софийското тракийско дружество бяха поднесени венци и цветя пред паметниците на ген. Гурко, Цар Освободител и Българския опълченец.

Камбаните на столичните храмове озвучиха града, за да припомним на поколенията паметната дата.

Кр. Беломорски и З.Радонова поднасят венец пред паметника на Опълченеца

ПОЧИТ ПРЕД БОТЕВ

На 6 януари т.г. се навършиха 174 години от рождението на Христо Ботев (25 декември 1847/нов стил – 6 януари 1848). Поет, публицист, революционер, той оставя трайна следа в българската национална памет както с творчеството си, така и с революционното си дело.

Ботев живее в изключително драматични години от историята на България, в които е пряк участник. Цялото му творчество представлява безпощаден анализ на тогавашната реалност, а животът му е непрекъснато търсене на пътя към политическа свобода и независимост, социална справедливост и морал. Той говори за проблемите на народа с болка, използва библейски и исторически образи, за да изобличи предателството и демагогията на властниците и на продажната интелигенция.

Творчеството на поета се откроява по начин, присъщ на гений, чиито идеал е свободата, а любовта към българския народ и Отечеството са безгранични. Едва ли някой би оспорил съвременното звучене на завещаното ни от поета, макар и писано в друга епоха:

„Патриот е – душа дава за наука, за свобода,

но не своята душа братя, а душата на народа!

Само знайте, за парата... продава си и душата“.

„Идеята за свобода е всесилна и лю-

бовта към нея сичко може да прави.“

„Само онзи, който е свободен, само той може да се нарече човек в пълния смисъл на думата.“

„Само онзи, който е живял, страдал и плакал с народа си – само той може да го разбере и да му помогне.“

Ботев ни завеща урок по национално достойнство, който трябва да научим, защото България стои над всичко!

Животът и делото на Ботев са вдъхновявали тракийци в борбите им за национално освобождение. Техните потомци, обединени в Съюз на тракийските дружества в България се поклониха пред делото на поета-революционер в цялата страна.

Цветя пред паметника на

поета революционер и пред паметника на Капитан Петко войвода в Борисовата градина в столицата положиха представителите на СТДБ: Кр. Беломорски, зам.-председател на Централното ръководство и председател на ТД „Тракия“ в София, Мария Божкова, зам.-председател на Софийското тракийско дружество, член-кореспондент проф. Георги Михов, член на ЦР на СТДБ, Зорница Радонова, Искра Чернева, приятели и съмишленици на тракийци.

Представители на СТДБ пред паметника на Ботев

Честито!

Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България и редакционната колегия на вестник „Тракия“ честитят на рождениците:

Николай Хаджиев – Стара Загора.....19 януари 1979 г.
Недялка Любенова – Любимец.....19 януари 1960 г.
Божко Божков – Исперих19 януари 1951 г.
Кръстьо Станчев – Сливен.....20 януари 1938 г.
Лазар Налбантов – Бургас.....25 януари 1986 г.
Светла Славова – Димитровград25 януари 1978 г.
Красимир Премянов – София.....27 януари 1955 г.
Ваня Стоянова – София.....28 януари 1961 г.
Хайгашот Агасян – София.....28 януари 1957 г.

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А, тел.: 02/987 48 96 Печат: НЮЗПРИНТ ЕООД

Абонирайте се!

Каталоген
номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: д-р Ваня ИВАНОВА, чл.-кор. на БАН проф. Васил ПРОДАНОВ, чл. кор. на БАН Иван ГРАНИТСКИ, д-р Динко СТРАНСКИ, Мария БОЖКОВА, Хубен СТЕФАНОВ; Тодор КОРУЕВ
Дизайн: Мария БУДЕВА; e-mail: stdb_sofia@abv.bg, тел. 02/986 71 26; факс: 02/987 57 53

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSGF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

КОРЕСПОНДЕНТИ: Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) – 076/60 13 67; Димитринка СМОЛЕВА (София) – 02/412 12 36, 0886 746 044;
Златка Янева (Сливен) – 0897601560; Анета Георгиева (Хасково) – 0894 044 420; Веска Ламбова (Шумен) – 0877 71 85 03;
Мария ИВАНОВА (Ямбол) – 046/66 35 40

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

С ЛЮБОВ ОТ ДУМИ ЗА ДЕЦАТА И С НЕСЛОМИМАТА ВЯРА В БОГА И В ДОБРОТО

ЛИЯНА ФЕРОЛИ

Поетесата Дима Чонова е родена в Свищов. Завършва Стопанската академия, специалност „Финанси“, педагогически профил. Работи като учителка по икономически дисциплини в средни училища в Димитровград, в софийското СОУ „Христо Смирненски“, в частния колеж „Хармония“ в Баня, където живее понастоящем. Автор е на стихосбирките: „Пръски дъжд“ (1995 г.); „Златната точка на слънцето“ (2002 г.), отличена със „Златен пегас“; „Небе за утре“ (2006 г.); „Частица от дъга“ (2008 г.); „Листа от брезата“ (2012 г.); „Струните на тишината“ (2017 г.). Най-новата ѝ книга е „Приказки за деца и възрастни“ (2020 г.), дело на издателство „Астарта“ – една много скромна книжка, с черно-бели илюстрации на художниците Анета Молева и Гроздан Грозев, но истински духовен бисер в детската ни литература.

Най-характерното нещо за литературния похват на Дима е задъханото, синтезирано изливане, сякаш на един дъх, на събираното и преживяното от нея и превръщането му в любов от думи. От обичащи и нежни думи, които водят и малките, и големите читатели, към вечното преливане между добро и зло, но неминуемо стигащо до единствено трайния пристан на **Божествената любов – насъщната, изначалната, която, разлиствайки нашата Божествена същност, ни води към предадените метаморфози, сродяващи ни с Всемира.**

До тази любов, която, под каквито и други форми да се изявява, винаги остава насъщна като хляба на душата и неизменно незаменима. И точно тази любов блика свежо и неподправено от страниците на нейните приказки. И това не ѝ е никак трудно, защото тя има чудодейната сила да заразява с добро дори „вещерските“ същества, както се случва в приказката

■ Дима Чонова

„Щрунцел“. Нещо повече. В „Драконик“ и грамадният змейко с остри шипове и пет глави, но с добри очи, броди по земята и върши добрини, разхожда на гърба си неговите най-добри приятели – децата, едно от които

излекува с драконово биле болната му любима змейка.

Но в името на най-съкровения обич към всеки и всичко, в приказките на Дима се стига и до нейния апогей – до готовността за саможертва в името на общността и на единната космическа синхроничност. И тук, както се случва обикновено в приказките, се стига до благоприятното разрешение на проблемите, макар и след много изпитания и тествания на заложената изначално доброта в хората.

А съвсем естествено – готовите за този подвиг герои се оказват възнаградени с още повече сили да работят за всеобщото благоденствие. Така се случва и в „Звездния“, и в „Небесната река“, защото безмерната сила на любовта и тук проявява своята прецизна находчивост и прозорливост.

Дава и своите многобройни, безценни послания и уроци („Дита и Огри“), най-важният между които, **е несломимата вяра в Бога и в доброто**, независимо през какви изпитания и прежеждия преминава. Тъкмо тази вяра ражда и промяната, претворява негативите в позитиви, както става в приказката „Добротей и Златей“, която показва, че **и най-злият има шанс да тръгне по пътя на добротворството, ако има кой да го насочи натат.**

И тогава Златей се превръща в Златна. Тогава и на покзвания, творещия думи с любов за подобни случвания, не са му нужни луксозни издания с разкошни цветни илюстрации, за да отвори душите на читателите си към битуващата в тях жажда за светлината на обичта, която преобразява света.

НЕБЕСНАТА РЕКА

ДИМА ЧОНОВА

В древни времена се стичала от прелестна планина една тайнствена река. Не била обикновена. Не била достъпна. По-скоро била съкровена и специална. Край нея живеели всякакви горски обитатели, като във всички планини и реки. Притежавала речни тайнства, за които само избрани узнавали.

Тя пазела закони, които само чисто-сърдечни и милodusни разумни хора, търсеци отговори, могли да чуят и разберат. Тук идвали избрани, които щели да приложат научените тайни. Защото това била Небесната кристална река.

Идвали най-често отшелници, монаси, юноши, всякакви хора, търсеци истините за себе си и света отвъд привидното. Опитвали се да идват и нечистodusни хора, зловни и жадни да владеят тайни, с които да контролират света.

Още в подножието на планината те били спирани от животни, бури, мъгли и зимни вихрушки посред лято, от страшни звуци, мамещи лабиринти, въртящи се в кръг пътеки, внезапно препречили пътя големи клони, камъни, внезапен сняг и изненадващ мрак.

Но който бивал призван, спокойно се изкачвал само в хубаво време. Треви, па-

прати и цветя му правели път, изворчетата утолявали жаждата му, катерички му давали орехи, малинки, ягоди и боровинки протягали плодчета към чакания пътник.

Гостът присядал до извора на реката и слушал. Нищо друго – само слушал. После слизал в равнината и показвал с живота си чутите като въздишки на вятъра тайни на реката. Научавал, че всеки има своя истина, своя мъдрост, своя тайна, своя мисия и дори да ги сподели, само неколцина ще го разберат. Това била една от мъдростите, която проумявал – не проповядвай, а живеи истината си, бъди достоен за съдбата си, бъди смирен, любящ, помагаш, търпелив, справедлив, ползотворен, разумен и съпричастен.

Не говори много, прецизирай желанията си, зачитай, а не стъпквай душата си, пази любовта си, не говори за нея и я прави празник, развивай дарбите си, не бъди горд, егоцентричен, надменен, завистлив, огорчаващ и подмолен, бъди достоен и благороден. Защото животът ти е част от вселенския ритъм и е свързан с минали и бъдещи животи. И още много напътствия получавал жадният за тях.

Още по пътя обратно към равнината всеки бил подлаган на своеобразен тест от самата гора и обитателите ѝ – за това

какво и доколко всеки е разбрал от необичайното си преживяване. И в края на свещеното си пътуване, където свършвала планината, всеки взимал от реката парченце планински кристал, който му напомнял изживяното и му помагал в трудни моменти.

Много рядко някой се провалял, защото мистичната планина знаела кого да допусне в свещените си места.

Стотици векове реката предавала мъдростите си и живителни послания, лекувала, вдъхновявала, пеела на изтощените, тъжните, немошните, които си тръгвали преродени и просветлени. Не идвали много хора. Повечето търсели отговорите в книгите, по кръчмите, в интернет, от бабите и дядовците си, от учителите. Но как да им ги дадат, като малцина от тях били ходили до Небесната река?

Един ден до гората дошла една почти стогодишна старица. Всички горски обитатели ѝ помогнали да стигне до върха. Най-възрастният, който бил идвал досега, бил на петдесет и три години, затова всички искали да разберат какво води тук тази старица. Стигнала извора на реката и приседнала уморено. Един кълвач кацнал до крака ѝ, наизлезли животинки, цветята се навели към нея и чакали думите ѝ.

И тя започнала: – Здравейте всички! Сигурно се чудите защо съм дошла, нали? Живеех в приятно селце, с мили роднини, съседи. Имахме трудни години, но всички си помагахме. Оженях се за

мъжа, с който се бяхме харесали на хорошо, родиха ни се деца, които възпитахме във вяра, почтеност, честност и жизнерадост. Изучиха се, създадоха семейства в големите градове. Родиха им се чудесни дечица. После и на тях...

Но най-малкото ми правнуче не може да проговори. Разбира всичко, но не говори. На три годинки е, Рая. Та съм дошла да питам може ли да му помогнеш, Река мила, живоносна?

Вземи живота ми, ако е нужно, но събуди гласа на това невинно дете. Сълзи се стичали по съсухреното лице на старата жена. Кълвачът сякаш тихо ѝ казал: Чуй реката. И калинката, и бръшляна. Всички това шепнели.

Жената станала и коленичила до реката, а сълзите ѝ падали във водите. И чула: – Разбрала си, жено, един от законите на мирозданието – закона на саможертвата. Понеже имаше смелостта да донесеш чак тук чистите си сълзи, правнучката ти ще говори. И книги ще пише! Прибери се и празнувайте!

Жената станала, поклонила се на реката, потопила за миг ръцете си, умилала лицето си от сълзите и тръгнала. Всички отново ѝ помагали. Когато стигнала на края на планината, спряла да пие вода от едно поточе и без да иска, погледнала в спокойната вода на малък вир. Ахнала – била много подмладена! Поклонила се на магичната планина, на великата река и тръгнала към внучката и близките си, преливаща от благодарност и радост.